

Endelig revisjonsrapport etter systemrevisjon av Firda Seafood Group AS

Risikostyring og internkontroll knyttet til biosikkerhet og velferd i forbindelse med avlusing

Rapport	
Rapporttittel	Saksnummer
Endelig revisjonsrapport etter systemrevisjon av Firda Seafood Group AS	2025/142277
Gradering	Dato for rapport
Offentlig	14.10.2025
Deltakere i revisjonsteamet	Revisjonsleder
Tori Winther, Janne Kandal og Synnøve Hodneland	Synnøve Hodneland

1. Innledning

Mattilsynet gjennomførte systemrevisjon hos Firda Seafood Group AS den 9. og 10. september 2025, i henhold til varsel om revisjon datert 19. juni 2025.

- Dokumentgjennomgang fra 15. august til 24. september, ref. dokumentliste.
- Åpningsmøte og intervju av ledelsen 9., 10. og 17. september.
- Verifikasjonstilsyn på tre lokaliteter i perioden 4. -18. september.
- Oppsummeringsmøte 24. september.

2. Bakgrunn

I 2024 døde 57,8 millioner laks og 2,4 millioner regnbueørret i sjøfasen i norske oppdrettsanlegg. Av det totale antallet slaktet laks i 2024 ble 17,5 % nedklassifisert til produksjonsfisk. Dette er en økning på 12,3 prosentpoeng siden målingen startet i 2018. Produksjonsfisk er fisk med sår, misdannelser, grove behandlingsfeil eller indre kvalitetsfeil. Det er rimelig å anta at fisk som blir klassifisert som produksjonsfisk har hatt dårlig velferd. Behandling og sykdom er to mulige bakenforliggende årsaker til velferdsutfordringer og et høyt antall produksjonsfisk.

Revisjon av oppdrettsselskapene på systemnivå er ett av verktøyene Mattilsynet benytter for å påse at regelverket etterleves i havbruksnæringen. For mer informasjon viser vi til rapportserie på våre nettsider: [Systemrevisjon av oppdrettsselskapene/Mattilsynet](#).

Aktuelt regelverk for revisjonen:

- Dyrevelferdsloven § 3, § 8 og § 24
- Matloven § 19
- Forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen
- Forskrift om transport av akvakulturdyr
- Akvabiosikkerhetsforskriften, Forordning 2020/691, Kapittel 2, Artikkel 5.

Mattilsynets adgang til å gjennomføre revisjon følger av dyrevelferdsloven § 30 og matloven § 23 om tilsyn og vedtak.

3. Mål

Målet med denne revisjonen var å undersøke om Firda Seafood Group AS sin risikostyring og internkontroll knyttet til biosikkerhet og velferd i forbindelse med avlusning er i henhold til aktuelt regelverk beskrevet i varsel om revisjon.

4. Firda Seafood Group AS

Under revisjonen hadde vi en god og åpen dialog med dere. Dere hadde forberedt en god presentasjon til åpningsmøtet som var i henhold til varsel om revisjon.

Firda Seafood Group AS har hovedkontor på Byrknesøy i Gulen og driver med oppdrett av regnbueørret i Vestland. Datterselskapet Firda Havbruk AS driver med matfiskproduksjon i sjø i produksjonsområde 4, nærmere bestemt i Gulen, Hyllestad, Askvoll og Solund. Firda Havbruk AS har 13 kommersielle matfisktillatelser fordelt på 17 lokaliteter. Firda Havbruk AS er samlokalisert med ulike aktører på flere av lokalitetene.

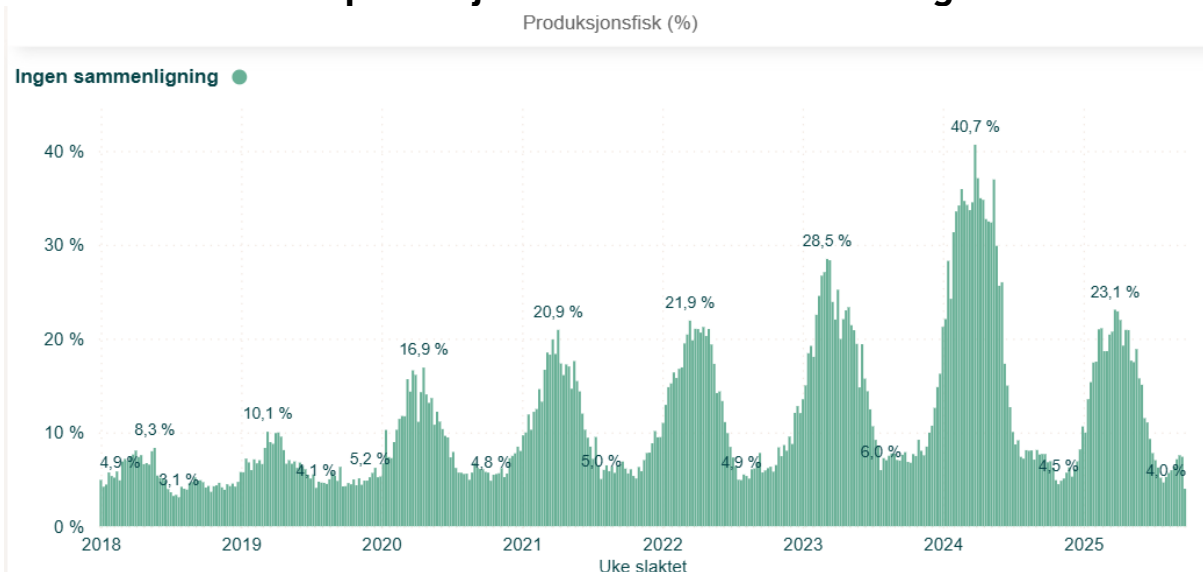
Om Firda Seafood Group AS	
Drift i produksjonsområde	4
Antall matfisklokaliteter*	17
Årlig beregnet dødelighetsrisiko, 2024**	7,2 %
Antall luseoverskridelser, 2024***	17
Antall påviste sykdomsutbrudd, 2024 (listeførte) ***	1 (PD)

*Kilde: Akvakulturregisteret

** Kilde: Mattilsynets datagrunnlag for innrapporterte dødelighetstall og Mattilsynets utregningsmetode

*** Kilde: BarentsWatch (viser alle matfisklokaliteter der Firda Seafood Group AS innehar tillatelser)

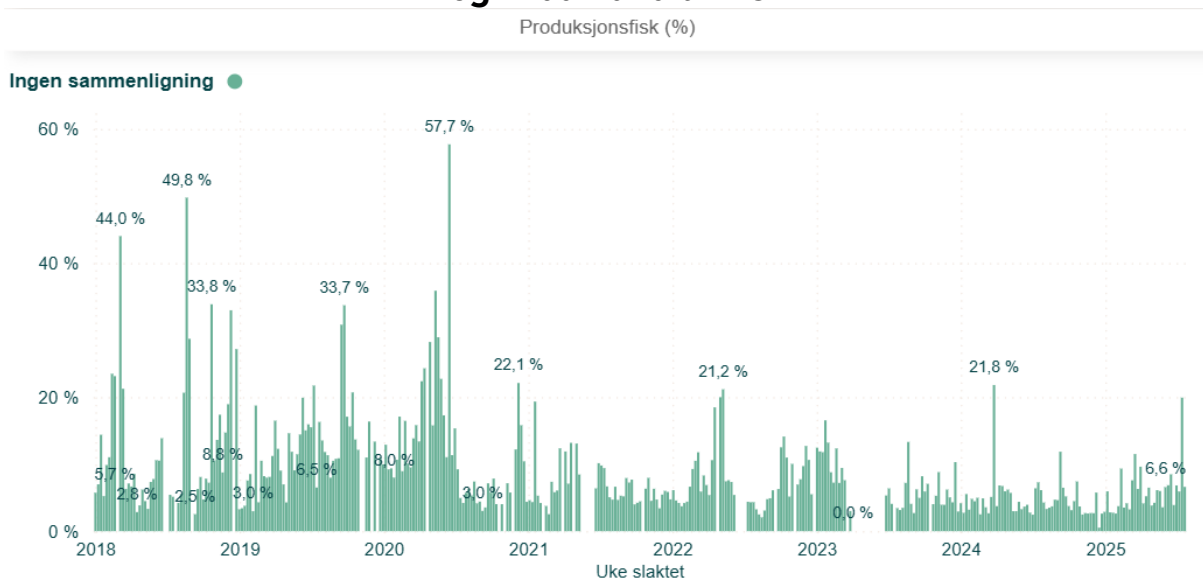
Andel produksjonsfisk slaktet laksefisk i Norge

Figur 1: Produksjonsfisk (%) i perioden uke 1, 2018 til og med uke 39, 2025, alle virksomheter.

Kilde: Mattilsynets datagrunnlag for innrapporterte slaktemeldinger

Andel produksjonsfisk av slaktet laksefisk for Firda Sjøfarmer AS og Firda Havbruk AS

Figur 2: Produksjonsfisk (%) i perioden uke 1, 2018 til og med uke 14, 2025 for Firda Sjøfarmer AS, og fra og med uke 15, 2025 til og med uke 30, 2025 for Firda Havbruk AS.

Kilde: Mattilsynets datagrunnlag for innrapporterte slaktemeldinger

5. Resultat

Denne rapporten presenterer vår vurdering av deres styringssystemer på revisjonstidspunktet innenfor revisjonens tema. Våre funn er delt inn i avvik og forbedringspunkt som vi definerer slik:

Avvik: Observasjoner der vi påviser brudd på regelverket.

Forbedringspunkt: Observasjoner der vi mener det foreligger risiko for brudd på regelverket, hvor vi mener virksomheten bør vurdere tiltak.

Vi har funnet følgende avvik:

- Mål og delmål
- Risikovurdering, planer og tiltak
- Avvikshåndtering

Vi har funnet følgende forbedringspunkt:

- Internkontroll

Vi understreker at det kan finnes avvik og forbedringspunkt innenfor andre tema i styringssystemene som ikke er omtalt i denne rapporten.

Våre vurderinger er begrunnet med konkrete observasjoner. Disse skal ikke forstås som en uttømmende liste, men er en overordnet fremstilling av hovedtrekkene ved observasjonen og eksempler på praktiske konsekvenser.

Rapporten gir en beskrivelse av feil og mangler knyttet til regelverket. Prosesser, aktiviteter og tiltak dere har, og som er ivaretatt i henhold til regelverket, er ikke beskrevet.

5.1 Avvik

5.1.1 Mål og delmål

Avvik

Firda Seafood Group AS har mangler knyttet til fastsettelse av overordnede mål med tilhørende konkrete og evaluerbare delmål i internkontrollarbeidet, samt utarbeidelse av planer og tiltak for å oppnå målene.

Hjemmel:

Forskrift om IK-Akvakultur § 5 tredje ledd bokstav e

Begrunnelse:

Dere har utarbeidet strategi, mål og delmål, men beslutningsprosessen og hvordan dette resulterer i handlingsplaner og tiltak er uklar. Vi kan heller ikke se hvordan risikovurderinger vektlegges i prosessen. Systematikken i målstyringen og hvordan manglende måloppnåelse blir evaluert, kommer ikke fram i innsendt dokumentasjon.

Vi har følgende eksempler knyttet til mål og delmål:

- Ledelsen uttrykker at den overordnede strategien flyter og at den ikke er tilknyttet styringssystemet.
 - Dere kan nevne flere praktiske eksempler for overordnet strategi, men vi kan ikke se systematikken bak beslutningene.
 - Ledelsen uttrykker at dere mangler en systematikk for å bryte ned og kommunisere strategiske mål ut i organisasjonen. De ansatte vil derfor ikke ha forutsetninger for å vite hvilke tiltak de skal prioritere for å bidra til måloppnåelsen.
- Dere mangler en tidsplan for når det overordnede målet for dødelighet på under 5% skal nås. Ledelsen uttrykker gjennom intervju at dere ser verdien av å tidfeste planer for å nå mål.
- Intern målsetting og rapportering vektlegger ikke fiskevelferd i stor grad. Utover dødelighet og slaktekvalitet er mål og delmål lite spesifikke, for eksempel "minske luseforekomsten og unngå resistens" og "unngå at fisk lider eller dør som følge av håndtering".
- Tiltak for å nå mål og delmål er overordnede og generelle, noe som gjør det vanskelig å evaluere og måle effekt av tiltakene:
 - *Utsettmøtet Leiholmane V25 og 1.3.3 Mål for fiskehelse og fiskevelferd* oppgir tiltak som «mer skånsom avlusing med brønnbåt» eller «gode rutiner gjennom hele produksjonsprosessen».

5.1.2 Risikovurderinger, planer og tiltak

Avvik:

Firda Seafood Group AS har mangler knyttet til kartlegging av farer og problemer og på denne bakgrunn også mangler knyttet til vurdering av risiko, og kan ikke vise hvordan planer og tiltak utarbeides for å redusere risikoforholdene.

Hjemmel:

Forskrift om IK-Akvakultur § 5 tredje ledd bokstav f

Begrunnelse:

Dere mangler beskrivelser av helhetlig risikostyring på overordnet nivå og kan ikke vise hvordan innsamlede data danner grunnlag for et samlet, overordnet risikobilde. Styringssystemet eller dokumentasjonen vi har sett viser ikke hvordan dere vurderer og tar beslutninger om risikoreduserende tiltak, eller hvilke risikovurderinger som ligger til grunn for beslutningene.

Følgende observasjoner illustrerer hvordan mangler i risikostyringen får praktiske konsekvenser:

- Det mangler en farekartlegging på overordnet nivå, og dere har ikke et omforent bilde av hva som er selskapets viktigste risikoer knyttet til fiskehelse og -velferd.
- Under intervju kom det fram at risikokartleggingen bygger på utdaterte risikovurderinger som er mer erfaringsbasert enn proaktiv. Dere sier at dere har en praktisk tilnærming til risikoreduserende tiltak, uten at dette er satt i system.
- Risikoreduserende tiltak er ofte bare henvisninger til eksisterende prosedyrer.

- Risikovurderingene skiller ikke mellom sannsynlighets- og konsekvensreduserende tiltak. Det er uklart hvilken effekt de ulike risikoreduserende tiltakene har, eller hvordan de skal prioriteres.

Følgende observasjoner illustrerer hvordan mangler i risikostyringen får praktiske konsekvenser for biosikkerheten:

- Under intervjuene og på verifikasjonstilsynene kom det fram at de ulike lokalitetene har ulike risikoer, uten at disse er ivarettatt i risikovurderingene.
- Biosikkerhetsplanene er nærmest identiske og mangler lokalitetsspesifikke tiltak. På verifikasjonstilsynene kom det for eksempel fram at dere bruker felles landbaser og at lokalitetene har ulik risiko for lus- og sykdomssmitte, uten at dette er omtalt i biosikkerhetsplanene.

Følgende observasjoner illustrerer hvordan mangler i risikostyringen får praktiske konsekvenser for fiskevelferden:

- Verifikasjonstilsynene viser at velferdsscoreing gjennomføres i ulik grad, og vi har ikke sett noen skriftlig rutine for dette. Dere er i ferd med å innføre Blueview-app som system for å registrere individbasert velferdsscoreing og trende velferdsdata, foreløpig kun på månedlig basis.
- I flere av forsvarlighetsvurderingene vi har sett i forbindelse med avlusing mangler tydelige avbruddskriterier, og det er uklart hvordan dere overvåker helse- og velferdsstatusen til fisken underveis i behandlingen.
- Det er uklart hvordan behandlingsevalueringer brukes i selskapets forbedringsarbeid knyttet til velferd. Behandlingsloggene vi har sett viser kun lusestatus før og etter behandling, ikke status for fiskevelferd.

5.1.3 Avvikshåndtering

Avvik:

Firda Seafood Group AS har mangler knyttet til rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik fra krav fastsatt i eller i medhold av akvakulturlovgivningen.

Hjemmel:

Forskrift om IK-Akvakultur § 5 tredje ledd bokstav g

Begrunnelse:

Revisjonen avdekket at det er uklart hvordan avvikshåndteringen benyttes til strategisk arbeid, kontinuerlig forbedring og læring på tvers. Ledelsen uttaler at dere har en del å gå på i forhold til dybdeanalyse og korrigerende, men at dere er på vei.

Vi har følgende eksempler på observasjoner fra revisjonen:

- Selskapet har gjentatte alvorlige hendelser i forbindelse med ikke-medikamentell avlusing det siste året. Avvikshåndteringene i disse sakene retter seg i hovedsak inn mot strakstiltak.

- Rotårsaksanalysene framstår mangelfulle, noe som gjør det vanskelig å identifisere de langsiktige, forebyggende tiltakene. Det framkommer i intervju at gjennomføring av rotårsaksanalyser skal bli implementert på en annen måte enn i dag og at dere skal ha mer fokus på dette framover.
- Læring på tvers foregår hovedsakelig i driftsmøter. Dere uttaler at grunnlaget for kategorisering og trending av avvik er på plass, men at rutinene og systematikken ikke er innført.

5.2 Forbedringspunkt

5.2.1 Internkontroll

Forbedringspunkt:

Firda Seafood Group AS har mangler knyttet til systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt.

Hjemmel:

Forskrift om IK-Akvakultur § 5 tredje ledd bokstav h

Begrunnelse:

Det er uklart hvordan ledelsen sikrer en systematisk gjennomgang av overordnet styring. Dere beskriver flere prosesser og beslutninger som ikke er dokumentert, og det er uklart for oss hvordan dere sikrer at styringssystemet fungerer hensiktsmessig.

Vi har følgende eksempler på mangler som kan føre til regelverksbrudd:

- Prosedyre 1.1.5 *Forbedring og systematisk gjennomgang* beskriver ikke hvordan ledelsen skal sikre en systematisk gjennomgang av overordnet styring.
- Internrevisjoner gjennomføres avdelingsvis, det vil si for flere lokaliteter samtidig. I tilsendte dokumenter framstår internrevisjonene mer som en sjekkliste, uten avvik. Ledelsen uttaler gjennom intervju at dere kan bli bedre på å gå i dybden i forbindelse med internrevisjoner.

6. Verifikasjonstilsyn

Vi viser til tilsynskvittering etter gjennomførte verifikasjonstilsyn på følgende lokaliteter:

Lokalitetsnummer	Lokalitetsnavn	Saksnr	Dato
33077	Elveneset	2025/142277-20	04.09.2025
34397	Hyseneset	2025/142277-24	17.09.2025
11689	Kjerringneset	2025/142277-25	18.09.2025

7. Dokumentliste

Følgende dokumenter ble benyttet under planleggingen og utføringen av tilsynet:

- Intervju- og dokumentasjonsliste
- Org kart
- Stillingsinstruks CEO
- Stillingsinstruks konserndirektør oppdrett
- Stillingsinstruks kvalitetsleder
- Stillingsinstruks driftssjef
- Stillingsinstruks fiskehelseansvarlig
- Beslutningslinjer og møtestruktur i Firda Seafood Group
- Innholdsfortegnelse InControll - IK system
- 1.1.3, Risikokartlegging, avvikshåndtering og gjennomgang av internkontroll
- Risikokartlegging
- Topp 10 risikoelementer
- 1.3.3 Mål for fiskehelse og fiskevelferd
- Generasjon H23 Kuøyna, Leiholmane og Bårøy (1)
- Utsettsmøte Leiholmane 25
- Oversikt over internrevisjoner 2024
- Internrevisjon avd Grima 09.04.2024
- Internrevisjon Hyllestad 19.08.2024
- 6.8 Prosedyre for sikring av fiskevelferd og innmelding av dødelighet ved avlusing
- 6.16 Prosedyre for veterinærkontroll
- 6.1 Akvakulturhelseplan AHP
- Akvakulturhelseplan Firda Sjøfarmer AS april 2025
- 6.5 Flytting og desinfisering av båter, utstyr og personell
- 6.7 Håndtering av dødfisk, og fjerning av pinner/svimere
- 6.18.3 Biosikkerhetsplan - 10311 Storlia
- Biosikkerhetsplan - 10311 Storlia v.3
- 6.18.3 Biosikkerhetsplan - 13340 Leiholmane
- Biosikkerhetsplan - 13340 Leiholmane v.3
- 6.13 Prosedyre for bruk av Thermolicer/Optilicer
- 6.12, Behandling i brønnbåt
- 1.1.4 Registrering, oppfølging og behandling av avvik
- 1.1.5 Forbedring og systematisk gjennomgang
- Oppsummering de 5 mest alvorlige fiskehelse og -velferdshendelsene siste 12 mnd
- Avvik 3711 Høy dødelighet etter avlusing

- Planlagt avlusing Hyseneset H24 uke 49
- Avvik 3849 Høy dødelighet etter avlusing
- Planlagt avlusing Hyseneset H24 uke 7 2025
- Avvik 4154 Høy dødelighet Kjerringneset
- 2025.07.11 - Veke 29 - Risikovurdering Tyrlicer - Kjerringneset
- Avvik 3521 Utbrudd av vibriose
- 2024 Veke 35 - Risikovurdering Optilicer Hardbakkeneset (M2, M3 og M4)
- Avvik 3721 Manglende oksygenmåling under avlusing
- Planlagt avlusing Hyseneset H24 uke 49
- Avvik og korrigerende tiltak fra fiskevelferdsavvik i forbindelse med avlusinger
- 1.1.2 Rutine for håndtering av mål, risikokartlegging, handlingsplan og revisjon
- 1.1.7 Ansvar og myndighet internkontroll
- 1.3.1 Mål for internkontroll
- 3.2.1.12 Trengning og pumping av fisk
- 3.2.1.13 Avlusing
- 4.2 Beredskap/Rømmingssikringsplan
- 4.8 Sjukom, økt dødelighet og massedød
- 4.9 Akutt lågt oksygennivå
- 4.10 Algeoppblomstring og forurensning
- 5.3 Prosedyre for rapportering og melding
- 6.11 Forebygging og bekjempelse av lakselus og resistente lakseluspopulasjoner
- 6.11.2 Rutiner og metodikk for behandling
- 6.11.3 Rutiner og metodikk for evaluering av behandlingseffekt
- 6.17 Instruks logging oksygen og salinitet
- 6.19 Fiskehelsenettverk
- 6.3 Transport av fisk
- 6.4 Avliving av fisk
- 6.5 Flytting og desinfisering av båter, utstyr og personell
- 6.9 Renholdsplan
- Firda åpningsmøte MT
- Ettersending av dokumentasjon
- Besøk Hyseneset 2025-07-07
- Besøk Kjerringneset 2025-08-11
- Driftsavtale Samlokalisering
- Driftsmøte 19.06
- Månedrapport kvalitet
- Månedsmøte Mars ledergruppe FSG-kopi
- Månedsmøte MARS 2025
- Risikoanalyse fiskehelse (sykdommer)
- SJA Hyseneset
- SJA Kjerringneset
- SJA Storlia
- Dokumentasjon ifb verifikasjonstilsyn - Elveneset
- Driftsmøte 06. august 25

- Lokaltetsspesifikke målsettinger Elveneset
- Biosikkerhetsplan - 33077 Elveneset
- Uke 34-35 Planlagt avlusing Elveneset 2025
- Daglig sjekkliste
- Avvik 4126 Økt dødelighet i merd 4
- Avvik 3862 Sein varsling av avlusingsdødelighet til Mattilsynet
- Avvik 3849 Høy dødelighet etter avlusing
- Avvik 3711 Høy dødelighet etter avlusing
- Avvik 3721 Manglende oksygenmåling under avlusing
- Avvik 3599 Mykje dødfisk etter levering av smolt
- Avvik 3582 Ikkje tatt dødfisk grunnet aggreteret på Sofie
- Avvik 3458 Utbrudd av vibriose (*Vibrio anguillarum*)
- Behandlingslogg Storlia uke 34 Firda Fighter
- Firda 2025 Risk Report
- Firda åpningsmøte MT - oppdatert
- Innmeldingsskjema etter Optilicer veke 34
- Behandlingslogg Elveneset uke 28 Firda Fighter
- Innmeldingsskjema Veke 28 Fighter
- Besøk Kjerringneset 2025-08-11
- Biosikkerhetsplan - 11689 Kjerringneset v.2
- Velferdsscoring Kjerringneset før behandling 14.07.25
- Velferdsscoring og lusetelling etter behandling Kjerringneset 14.07.25
- Driftsmøte 17. September 25
- E-post risikovurderinger for Kjerringneset
- Risikovurderinger ytre miljø
- Lokaltetsspesifikk målsetning Elveneset
- Stillingsinstruks
- Mål for fiskehelse og fiskevelferd

Sammen trygger vi framtiden for mennesker, dyr og natur